

ning paa denne Sag. Der er blevet sagt, at vort Forslag kan ikke gennemføres i Landstinget. Det mente den højtærede Minister ogsaa. Men lad os nu prøve paa det. Vi ved det ikke. Der kan være lige saa god Udsigt til at faa gennemført dette saa klare og gode Forslag som til at faa gennemført den komplicerede Ordning, som vel nu til sidst bliver Resultatet af Udvælgets Arbejde, saafremt der da overhovedet kommer noget ud af det. Thi det vil jeg sige, at hvor meget jeg end ønsker, at denne Sag kan afsluttes, ikke mindst af Hensyn til dem, der er interesserede i den, har jeg alligevel ikke megen Tro til, at det nu vil ske.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 7de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Det ærede Medlem fra Odense (Marott) betegnede mine Udtalelser som vidtstvævende. Det er den sædvanlige Maade, socialdemokratiske Modstandere gaar frem paa: i Indgangen af deres Modbemærkning at forsøge at sætte et andet Medlem til Vægs ved ud i det blaa at betegne hans Udtalelser paa en eller anden nedsættende Maade. Det „vidtstvævende“ i mine Udtalelser laa deri, at jeg med nogle faa Tal og ved deres Omsætning til Ord i faa Ord gjorde Rede for Betingelserne for, at Smaabrug kunde betale sig. Det var det, det ærede Medlem kalder vidtstvævende. Men naar det ærede Medlem bruger denne Betegnelse, ligger det simpelt hen i, at det ærede Medlem staar og væver om Ting, han ikke ved Besked om. Naar han skal løse det foreliggende Spørgsmaal, svæver han ikke vidt, han dukker blot ned i en Teori om, at Staten skal helst overtage al Jorden, og det er ikke vidtstvævende, det er saamænd blot at holde sig til en Receipt. Jeg har imidlertid aldrig set noget Samfund blive gjort lykkeligt ved Hjælp af Receipter. Og hvis det er det, som det ærede Medlem har ment: at Staten skulde overtage al Jord — fuldkommen sikker derpaa er jeg ikke, maa jeg tilstaa, skønt jeg hørte nøje efter, for egentlig klart og forstaaeligt udtrykte det ærede Medlem sig ikke —, maa jeg tilstaa, at det undrer mig noget, Georgeister og Socialister plejer nemlig ikke at gaa i Spænd. I alt Fald kender jeg ikke nogen, der har sparket saa grundigt til Socialismen som netop Henry George.

Formanden: Folketingsmanden for Sorø Amts 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Martin Hansen: Naar jeg har bedt om Ordet for en kort Bemærkning, er det for at give det ærede Medlem fra Odense (Marott) et Tilsvær paa den Udtalelse, at Fæsterne — saa vidt jeg forstod ham — i Almindelighed kunde købe Gaardene billigt for saa atter at sælge dem. (Marott: Nej, netop ikke i Almindelighed!). Ja, ja, men i Virkeligheden ligger der bag det ærede Medlems Udtalelser, at man forærer Fæsterne noget. Noget saadant er der selvfølgelig ikke Tale om, thi Fæsterne maa betale den fulde Pris for deres Ejendomme og faar kun Fæsterettens Værdi godtgjort. Man kan tværtimod sige, at som Forholdene har ligget i den sidste Tid, har Fæsterne maattet betale en ret stor Afgift til Godsejerne. Netop under de nuværende Forhold har Godsejeren haft det i sin Haand at indkassere hele den Krigsfortjeneste, der har været, og den har Fæsterne maattet betale. Derfor er det ogsaa af Vigtighed at faa løst Spørgsmaalet saaledes, at Fæsterne faar sikrere Grund under Fødderne, for at det ikke fremdeles skal være saaledes, at Ejeren kan indkassere hele den Værdistigning, der bliver paa Jorden. Jeg har, siden vi begyndte at behandle Fæsteloven, set i hvert Fald enkelte Tilfælde, hvor en gammel Fæster gik bort, og hvor Ejeren ganske roligt forlangte 10,000 Kr. mere af Sønnen, der skulde overtage Gaarden. Ejeren paa private Godser har jo Ret til at sælge sin Ejendom til, hvem han vil, og behøver ikke at tage Spor af Hensyn til Børnene. Jeg mener derfor, at Fæsterne har et naturligt Krav paa, at man nu ordner dette Forhold. Man maa erindre, at de Fæstere, der er tilbage, selv om det kun er 600, er i høj Grad interesserede i at komme under betryggende Forhold. Det er ikke deres Skyld, at Fæsteforholdet ikke er blevet afløst. Det er netop overfor disse Fæstere, Godsejerne har vist Vrangvillie og Modvillie. Jeg tror derfor, at det ærede Medlem fra Odense hellere, praktisk set, skulde kaste sig over dette Spørgsmaal end tage det store Jordspørgsmaal op, som han dog ved ingen Indfyldelse vil faa i denne Forbindelse, thi den højtærede Landbrugsminister lover ham det godt nok, men han gør komplet noget andet — det kan det ærede Medlem være overbevist om.